

Jaume Fuster, sense concessions

14 reflexions de l'escriptor, que deia que «només hi ha dos tipus de llibres: els bons i els dolents»

L'escriptor, assagista i traductor Jaume Fuster va néixer el 17 de novembre del 1945 i va morir el 31 de gener del 1998. El recordem amb catorze pensaments seus al voltant de la cultura i la literatura.

1. La meva generació, la dita generació dels setanta, és la que ha rebut més influència del cinema, tant en el cas català com en el cas d'escriptors de fora, perquè hi ha autors estrangers de la meva edat que trasllueixen la mateixa influència sense que hi hagi punts de contacte directes. De fet, als Països Catalans, tampoc no soc l'únic que ha conreat aquest tipus de literatura. *Món masclé*, de Terenci Moix, és evidentment un *remake* de les grans produccions.

2. *Tarda, sessió contínua*, 3,45 (<http://www.grup62.cat/lilibre-tarda-sessio-continua-345-106658.html>) pretenia ser simplement un joc-homenatge al cinema, però es va convertir en una reflexió sobre les relacions vida-imatge, cinema-cultura, escriptura literària-escriptura cinematogràfica... En principi, la novel·la havia de ser una obra molt en la tònica d'altres textos-homenatge que he escrit, com ara *Les cartes d'Hercules Poirot* (<http://www.llibres.cat/lilibres-de-butxaca/237930-les-cartes-dhercules-poirot.html>) .

3. Dedico *El jardí de les palmeres* (http://www.escriptors.cat/autors/fusterja/obra.php?id_publici=49) a Joan Fuster, perquè el vaig fer pensant en ell, abans de la seva mort. La dedicatòria potser és provocada, en darrer terme, per la seva mort, però el llibre fou escrit pensant en ell. Hi ha una contrafigura de Joan Fuster en el llibre, que si bé és episòdica ?surt només en un capítol?, se'n parla en tot el llibre.

4. La publicitat avui dia fa la funció del refranyer d'abans i per això ho he fet així, perquè quedés clara aquesta funció.

- 5.** La guàrdia són els qui fan la televisió i el rei, el públic, perquè estan al seu servei.
- 6.** Abans que escriptor soc lector, i no m'agradaria escriure un llibre que jo com a lector no pogués llegir. Com a lector, m'han interessat sobretot el gènere negre i el fantàstic i, per tant, els he portat a la pràctica.
- 7.** Els anys setanta signifiquen una normalització cada vegada més gran de la indústria del llibre i els anys vuitanta representen la consolidació d'aquesta expansió. En altres literatures normalitzades des de sempre, el gènere és la base de la indústria editorial. Una altra cosa són la qualitat i les nivells literaris, però des del punt de vista industrial [la literatura de gènere] mostra que s'ha consolidat.
- 8.** Hi ha gent que diu que hi ha obres literàries en majúscula i obres literàries en minúscula, i les de gènere serien de les minúscules. Jo dic que només hi ha dos tipus de llibres: els bons i els dolents, siguin o no siguin de gènere.
- 9.** L'Àlex Barcelona és un detectiu compartit amb l'Andreu Martín i altres escriptors de la sèrie *Barcelona, màxima discreció*. Aquest és un model creat a diverses veus. En Lluís Arqué seria el prototipus de detectiu i l'Enric Vidal és el delinqüent, un delinqüent simpàtic. L'Arqué és la llei i en Vidal està fora de la llei: tinc ganes, algun dia, d'enfrontar-los tots dos.
- 10.** M'agradaria crear textos nous per al cinema i la televisió. És molt més lliure i no et sents condicionat per la pròpia obra literària.
- 11.** Ser escriptor professional suposa viure modestament, no es pot viure com un gran senyor. I suposa, també, haver-se de dedicar a escriure sempre sense concessions: ni a la mandra, ni a les crisis creatives.
- 12.** En aquest moment, els crítics de la generació posterior ens estan caçant. És el típic enfrontament generacional, que finalment s'ha produït en la nostra cultura. A la nostra cultura, cada cop que hi havia una generació normalitzada, el procés es trencava perquè venia una dictadura o una guerra. Finalment, hi està havent un relleu. Ja va bé, és així com ha de ser. Espero que, d'aquí a uns quants anys, els pocs que quedem tornarem a situar-nos en el lloc de normalitat que ens correspon.
- 13.** Anar als instituts em dona dos tipus d'experiències: una de literària, perquè m'adono dels defectes dels llibres, del gust del lector, i em serveix per corregir coses. I una altra de sociològica, que és veure com a poc a poc anem assolint un grau de normalitat.
- 14.** Els Països Catalans eren fins ara una entelèquia, però en aquests moments s'estan convertint en una realitat sociològica des del punt de vista cultural.

Foto: Vitor Sá

Declaracions extretes de l'entrevista de Damià Pons a Jaume Fuster (<http://canal.uib.cat/canals/Lletra-menuda-num.-26.-Entrevista-Jaume-Fuster.cid348815?categoryId=100131>) («Lletra menuda», núm. 26), de l'entrevista de Julià Guillamon («Avui», 8 setembre de 1985) i de les entrevistes publicades a «El Temps» l'11 octubre de 1993 i el 2 gener de 1995.